

Adroddiad crynodeb i rieni a gofalwyr ar Ysgol Morgan Llwyd

Dyddiad yr arolygiad: Tachwedd 2022

gan Estyn, Estyn, Arolygiaeth Ei Fawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru

Trosolwg

Mae'r pennaeth, uwch reolwyr a staff Ysgol Morgan Llwyd yn rhoi blaenoriaeth amlwg i gefnogi lles holl gymuned yr ysgol. Gyda'i gilydd, maent yn meithrin perthynas glòs a chynhaliol â'r disgyblion ac mae hyn yn llwyddo i greu awyrgylch deuluol a gofalgar.

Elfen nodedig o'r ysgol yw'r ddarpariaeth ar gyfer cefnogi datblygiad dysgu a lles disgyblion. Mae'r 'Hwb Dysgu' a'r 'Hwb Bugeiliol' yn cynnig manau tawel, ysgogol i ddisgyblion weithio gyda chymorth athrawon neu dderbyn cymorth lles pwrpasol. O ganlyniad i ddefnydd helaeth o'r ddau 'Hwb', mae llawer o ddisgyblion yn elwa'n academiaidd neu'n gymdeithasol dros amser. Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn ymddwyn yn waraidd ac yn dangos parch at ei gilydd, at staff ac ymwelwyr. Mae disgyblion y chweched dosbarth yn aeddfed ac yn gyfeillgar. Maent yn dangos balchder at yr iaith Gymraeg ac yn gweld pwysigrwydd parhau ag addysg cyfrwng Gymraeg.

Mae'r ysgol yn cynnig ystod werthfawr o brofiadau dysgu pwrpasol a chysiau perthnasol i ddisgyblion o bob oed. Mae'r gwersi 'Prosiectau' ar gyfer disgyblion iau yn rhoi profiadau gwerthfawr a chyfle iddynt gydweithio ar nifer o feysydd diddorol fel gwleidyddiaeth. Yn ogystal â datblygu eu medrau llythrennedd a rhif, mae hyn yn annog eu creadigrwydd ac yn hybu eu medrau gweithio'n annibynnol. Rhoddir cyfleoedd buddiol i ddisgyblion iau ddatblygu eu medrau personol a chymdeithasol trwy'r gwersi iechyd a lles. Fodd bynnag, nid yw'r cynllunio ar gyfer datblygu'r holl fedrau ar draws yr ysgol yn ddigon strategol.

Yn y gwersi, mae llawer o ddisgyblion yn gwneud cynnydd priodol yn eu gwybodaeth a dealltwriaeth bynciol. Yn yr achosion gorau, lle mae addysgu yn gadarn ac yn fwyaf llwyddiannus, mae disgyblion yn gwneud cynnydd da iawn. Serch hynny, nid yw'r arferion cryf mewn addysgu yn gyffredin ar draws yr ysgol. Mae diffygion yng nghynllunio a chwestiynu lleiafrif o athrawon yn golygu nad yw disgyblion yn gwneud cynnydd digonol.

Mae arweinwyr ar bob lefel yn datblygu eu gallu i arfarnu ansawdd ac effaith eu gwaith yn gynyddol. Bellach mae trefniadau sicrhau ansawdd clir a chynhwysfawr wedi eu sefydlu. Fodd bynnag, nid yw gallu arweinwyr i adnabod cryfderau a diffygion mewn dysgu ac addysgu wedi'i ddatblygu'n llawn i'w galluogi i adnabod yn union pa feysydd sydd angen eu gwella a'u blaenoriaethu.

Mae'r llywodraethwyr a'r holl staff yn ymfalchïo yn yr ysgol ac yn arddel ei phwysigrwydd fel unig ysgol uwchradd Gymraeg y sir. Mae cyfleoedd addas i ddisgyblion gymdeithasu mewn clybiau amrywiol dros amser cinio neu ar ôl ysgol. Serch hyn, nid yw arweinwyr yn cynllunio'n strategol i sicrhau cyfleoedd cyd-gysylltiedig i ddisgyblion ddefnyddio'r Gymraeg tu allan i wersi. Yn ogystal, nid ydynt yn darparu digon o gyfleoedd i ddisgyblion y chweched dosbarth ddatblygu profiadau personol buddiol trwy arwain gweithgareddau neu fentrau a, thrwy hyn, ddyllanwadu'n gadarnhaol ar ddisgyblion iau.

Mae trefniadau diogelu plant yn briodol ac mae'r holl staff yn deall eu cyfrifoldebau i gadw disgyblion yn ddiogel. Mae safle'r ysgol yn eang ac yn agored ac mae ychydig o faterion iechyd a diogelwch yn sgil hyn yn achos pryder.

Argymhellion

- A1 Lledaenu'r arferion da mewn addysgu er mwyn cryfhau'r ddarpariaeth ar draws yr ysgol
- A2 Gwella'r cynllunio strategol ar gyfer y medrau, ABCh a chyfleoedd i ddatblygu a dathlu'r Gymraeg
- A3 Cryfhau gallu arweinwyr ar bob lefel i adnabod cryfderau a meysydd i'w gwella yn y dysgu a'r addysgu
- A4 Mynd i'r afael â'r materion iechyd a diogelwch a adnabuwyd yn ystod yr arolygiad

Beth sy'n digwydd nesaf

Bydd yr ysgol yn llunio cynllun gweithredu i fynd i'r afael â'r argymhellion o'r arolygiad.

Rydym wedi gofyn i'r ysgol ddarparu astudiaeth achos ar effaith y gefnogaeth i ddatblygiad lles ac academaidd disgyblion trwy'r 'Hwb Bugeiliol' a'r 'Hwb Dysgu'.

Cyd-destun yr ysgol

Enw'r darparwr	Ysgol Morgan Llwyd
Awdurdod lleol	Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam
Iaith y darparwr	Cymraeg
Math o ysgol	Uwchradd
Nifer y disgyblion ar y gofrestr	857
Nifer y disgyblion o oedran ysgol statudol	763
Nifer yn y chweched dosbarth	80
Canran y disgyblion o oedran ysgol statudol sy'n gymwys ar gyfer prydau ysgol am ddim, dros gyfartaledd o dair blynedd (Canran cenedlaethol y disgyblion sy'n gymwys am brydau ysgol am ddim yn y sector Uwchradd dros y tair blynedd diwethaf yw 18.5%)	16.0%
Canran y disgyblion oedran ysgol statudol sydd ag anghenion addysgol arbennig (a) (Canran cenedlaethol y disgyblion sydd ag anghenion addysgol arbennig yn y sector Uwchradd yw 23.0%)	18.0%
Canran y disgyblion sy'n siarad Cymraeg yn y cartref	22.1%
Canran y disgyblion sy'n siarad Saesneg fel iaith ychwanegol	0.0%
Dyddiad y penodwyd y pennaeth	09/03/2018
Dyddiad yr arolygiad Estyn blaenorol (os yw'n berthnasol)	01/01/2014
Dyddiad dechrau'r arolygiad	24/10/2022

© Hawlfraint y Goron 2022: Gellir aildefnyddio'r adroddiad hwn yn ddi-dâl mewn unrhyw fformat neu gyfrwng ar yr amod y caiff ei aildefnyddio'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint y Goron a rhaid nodi teitl yr adroddiad penodol.

Dyddiad cyhoeddi: 29/12/2022